

Sygn. akt I C 1402/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2022 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Piotr Szutenberg

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2022 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko M. S. (1)

o zapłatę

postanawia

odrzuć wniosek pozwanego M. S. (1) o sporządzenie uzasadnienia wyroku z 7 września 2021 r. i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem.

UZASADNIENIE

postanowienia z 14 czerwca 2022 r.

Wnioskiem z dnia 11 października 2021 r. pozwany M. S. (1) wystąpił o sporządzenie i doręczenie mu odpisu wyroku z dnia 7 września 2021 r. wraz z uzasadnieniem. Zarządzeniem z dnia 13 października 2021 r. zobowiązano pozwanego do usunięcia braku fiskalnego wniosku przez uiszczenie opłaty sądowej od wniosku w kwocie 100 zł w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia wniosku. Zobowiązanie zostało doręczone pozwanemu w dniu 2 listopada 2021 r. Pismem z 9 listopada 2021 r. pozwany złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych. Zarządzeniem z 2 marca 2022 r. referendarz sądowy wezwał pozwanego do złożenia podpisanego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania na załączonych formularzu, wypełnionego we wszystkich rubrykach, w szczególności do wskazania wysokości posiadanych oszczędności, dochodów i źródeł utrzymania osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, zobowiązań stałych i wydatków ponoszonych w ciągu miesiąca – w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu wniosku. Zobowiązanie zostało doręczone pozwanemu w dniu 21 marca 2022 r.

W dniu 30 marca 2022 r., zatem po upływie wyznaczonego terminu, pozwany złożył powyższy formularz obarczony brakami formalnymi w postaci niewypełnienia jego rubryk oraz braku podpisu pod formularzem, wobec czego zarządzeniem z 8 czerwca 2022 r. referendarz sądowy zwrócił wniosek pozwanego o zwolnienie z kosztów sądowych. Pismem z dnia 4 lipca 2022 r. pozwany oświadczył, że dokonał uiszczenia kwoty wynikającej z wniosku o wydanie uzasadnienia wyroku z uwagi na zwrot wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek pozwanego o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 7 września 2021 r. podlegał odrzuceniu z uwagi na jego nieopłacenie w wyznaczonym terminie.

Zgodnie z art. 328 § 4 k.p.c. sąd odrzuca wniosek niedopuszczalny, spóźniony, nieopłacony lub dotknięty brakami, których nie usunięto mimo wezwania. Zasadą jest, że złożenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w terminie właściwym do opłacenia pisma odsuwa w czasie obowiązek uiszczenia opłaty, a aktualizuje go dopiero rozstrzygnięcie w jego przedmiocie. Z uwagi jednak na zwrot wniosku pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych uznać należało, że wniosek ten nie wywołał skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu (art. 130 § 2 k.p.c.). W konsekwencji zasadne było przyjęcie, że termin na uiszczenie opłaty od wniosku upłynął w dniu 9 listopada 2021 r.. Pozwany uiszczył opłatę dopiero w dniu 4 lipca 2022 r., co uzasadniało odrzucenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia na podstawie art. 328 § 4 k.p.c.

W ocenie Sądu brak było podstaw do przyjęcia, by po dokonaniu zwrotu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych istniały podstawy do ponownego wzywania pozwanego do uiszczenia opłaty sądowej. Art. 130 § 2 zdanie drugie k.p.c. wskazuje skutki wynikające ze zwrotu pisma procesowego, stanowiąc, że pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu. Skutki zwrotu pisma mają moc wsteczną. Sytuacja procesowa jest zatem taka, jakby pismo nigdy nie wniesiono. Przyjąć należy, że o bezskuteczności pisma nie decyduje data dokonania zwrotu, ale upływ terminu przewidzianego do jego uzupełnienia. Z uwagi na to, że zarządzenie o zwrocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jest niezaskarżalne należy uznać, że usunięcie skutków złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych następuje równocześnie ze zwrotem tego wniosku.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do analogicznego stosowania art. 112 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej u.k.s.c.), zgodnie z którym jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c. Dyspozycja powołanego przepisu nie dotyczy zwrotu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych z uwagi na nieuzupełnienie jego braków formalnych. Wyraźnie rozróżnić należy sytuację procesową w której oddalono wniosek strony po jego merytorycznym rozpatrzeniu, a zwrócono pismo z uwagi na jego braki formalne. W pierwszej ze wskazanych sytuacji strona ma prawo liczyć na uwzględnienie jej wniosku w całości albo w części, natomiast w drugiej swoim nierzetelnym zachowaniem doprowadza do tego, że jej wniosek nie zostanie rozpatrzony (por. Niedużak A., Glosa do postanowienia SN z dnia 7 listopada 2006 r., I CZ 69/06, PS 2009/4/126-129). Art. 8 u.k.s.c. odsyła, w kwestiach nieuregulowanych tą ustawą, do przepisów kodeksu postępowania cywilnego, należy zatem zastosować zasadę określoną w art. 130 § 2 k.p.c., od której prawodawca nie przewiduje wyjątku związanego ze zwrotem wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Uznać należy to za celowy zabieg, skoro wyjątek taki został wprost przewidziany m.in. w art. 130^{1a} § 3 k.p.c.

Jedynie na marginesie zauważyć należy, że przyjęcie przeciwnego stanowiska może prowadzić do nadużycia praw procesowych poprzez celowe składanie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych obarczonych brakami formalnymi każdorazowo po wezwaniu do uiszczenia opłaty sądowej następującym po zwrocie poprzedniego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Postępowanie takie może uniemożliwić zakończenie postępowania, zaś obowiązujące regulacje nie przewidują żadnej sankcji dla strony za takie postępowanie, skoro środki represji za nadużycie praw procesowych mogą być stosowane wyłącznie w orzeczeniu kończącym postępowanie (art. 226² § 2 k.p.c.). Stanowi to kolejny argument przeciwko analogicznemu stosowaniu art. 112 ust. 2 u.k.s.c.

Mając powyższe na uwadze, wniosek podlegał odrzuceniu na podstawie art. 328 § 4 k.p.c.